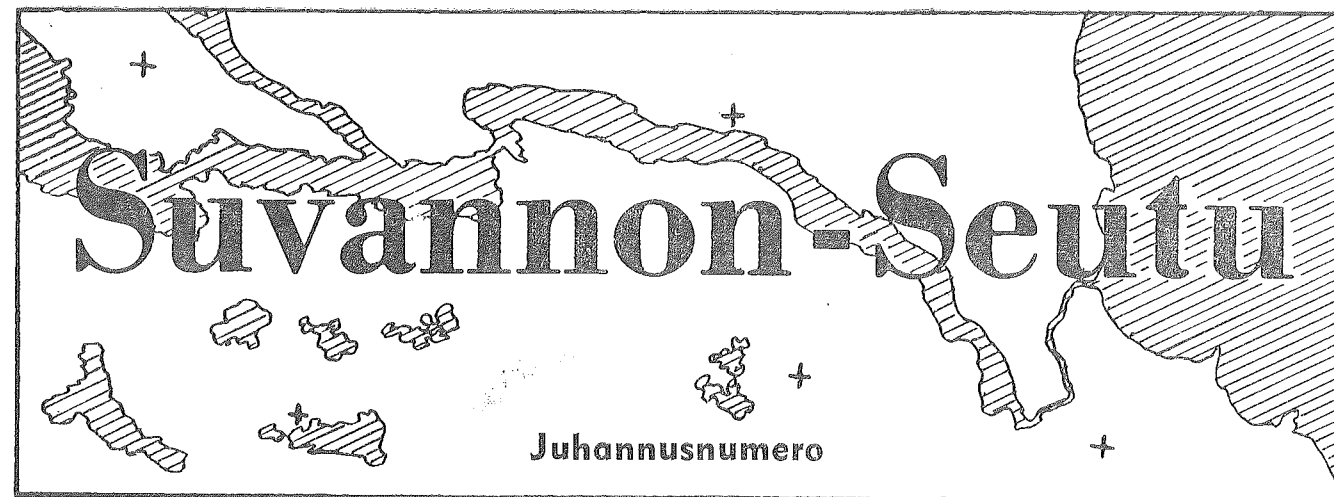
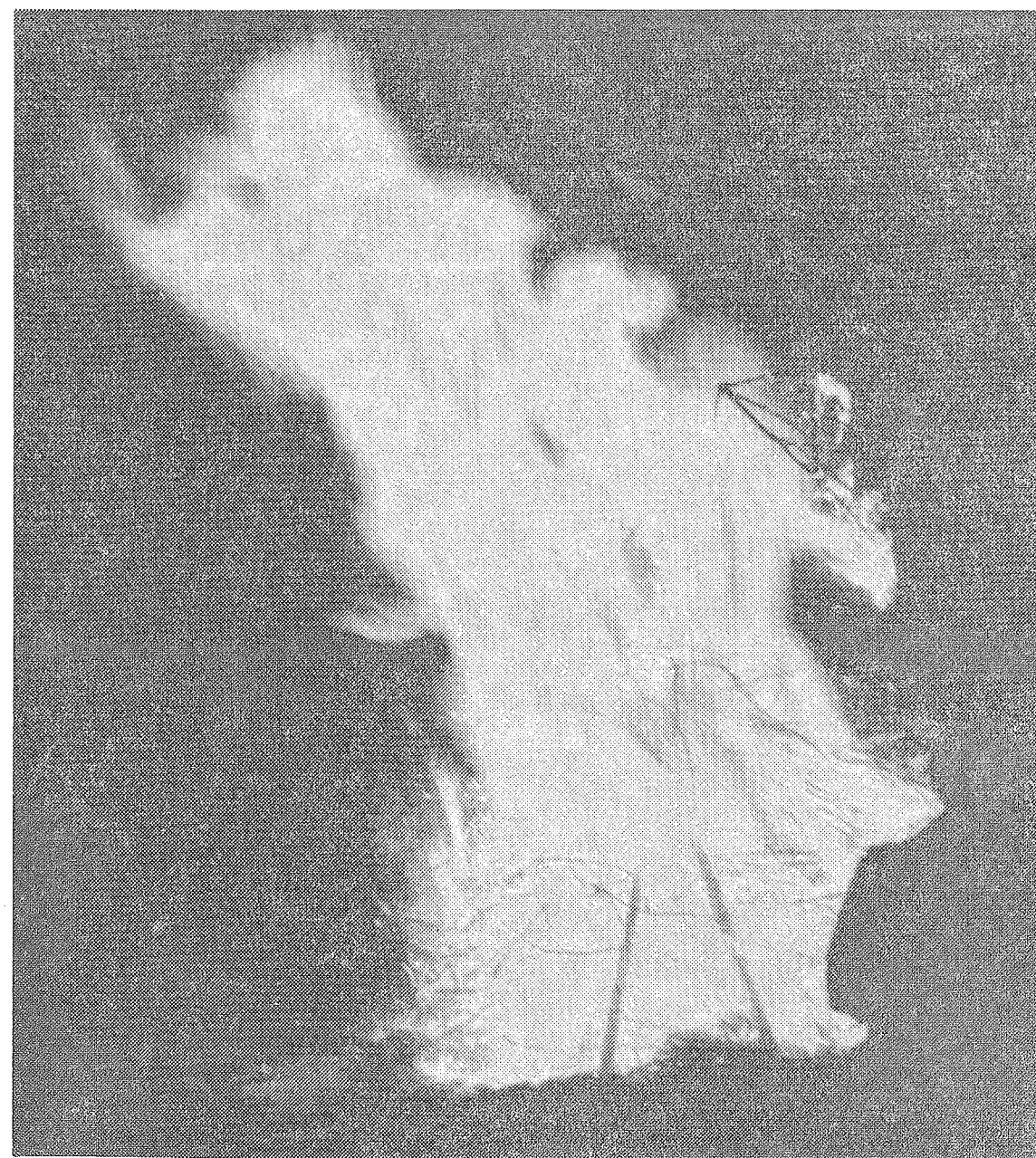

N:o 3 KESÄKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti.
Päätoimittaja Santeri Ollikainen

1961

Juhannustulilla

Laulu juhannukselle

Katselen koivikon laitaa.
Se tenho-keinonsa taitaa,
tuo kesäinen luonto ja koivikkomäki.
Sen sielulla tunsi ja silmillä näki,
ei ole kesän antimet saitaa.

Oli tyyntynyt jo illan tuuli
ja kaukaakin jo kaiken äänen kuuli,
mi illan autereessa hyppelehti.
Niin vaisuna vain äänet korvaan ehti,
että kaukaiseksi kaiuksi ne luuli.

Juhannus on nuorten ilojuhlaa
ja luonto silloin parhaimmillaan tuhlaa
kesän kauneutta, esiin työntää.
Jäyhimmänkin mielen täytyy myöntää,
ett hänellekin kesä jotain uhraa.

Meille sympatiata antaa kokkotulet.
Maamme kolkassa jos missä silloin kulet,
riehakkaana kuulet nuorten riemun.
Omat askeleesikin jos mukaan vie sun,
niin kohta nuori, riehakas jo olet.

Silloin myöskin versoo nuori lempi.
Rohkeena se, vaikka ensin empi,
kietoo pauloihinsa monen-monta.
Seuraa yötä monta — unetonta,
mut elo entistään on kiintoisempi.

Juhannustaiat entisaikaan tehtiin,
supateltiin lemmeheinän lehtiin.
Valistunut aika sellaista ei salli,
on lemme nostannassa toinen malli.
On pyrkimystä seurusteluun rehtiin.

S. O : n e n

Älkäämme unhoittako Karjalaa

Jatkoa E. Leinosen viime joulukuun numerossa julkaistuihin kirjoituksiin.

Karjalaisilla vanhuksilla on aina varastossa aiheita, joista voivat kertoilla lapsenlapsilleen, jotka eivät entistä Karjalaa lainkaan tunne, mutta tätä aihevarastoa on käytettävä kun vielä aikaa on.

Useinhan nyt jo alkaa olla niin, että lapsenlapsemme eivät ole enään puhtaasti karjalaisia, mutta silti heitä kiinnostanee kuulla isänsä tahi äitinsä entisestä kotiseudusta ja sen aikaisemmista vaiheista. Tämä nuori polvikin varmasti mielellään kuuntelee kertomaa tuntemattomasta, mikä heille on varsin uutta.

Katseltuamme historiaa, huomamme, että monilla kansoilla

on ollut suunnilleen samanlaisia vaihela ja kohtaloita. Esim Israelin kansan historiasta löydämme monia vertailukohtia oman kansamme, mutta erittäinkin Karjalan heimon kohtalon kanssa.

Molemmat ovat saaneet kärsiä vieraan sortoa ja herruutta, tai siirtyä aika-ajoin sodan ja väkivallan tieltä pois kotiseudultaan, mutta eivät silti ole kotiseutuaan ja sen muistoa koskaan unhoittaneet. Ero on ollut vain siinä, että karjalaiset ovat aina saaneet siirtyä oman kansansa pariin vainon ajaksi ja palata olojen rauhoittutua entisille rakkaille rannoilleen Laatokan, Vuoksen ja Suvannon seuduille.

(Toimitus huomauttaa edellisen johdosta, että historiallinen kar-

jalainen väestö on otettava laajemmissa puitteissa. Mm. v. 1900 oli silloisten Venäjän rajojen sisäpuolella 205.000 karjalasta, joista 116.000 Tverinin läänissä, sinne 1600 luvulla uskon-vainon vuoksi paenneita.)

Israelin kansa taas aina on viety voittajan maahan vankeuteen ja orjuuteen, mutta koskaan he eivät syntyämaataan unhoittaneet. Baabelin vankeuden aikana, tästä kaipuusta on raamatussa kauniita kuvauksia. Myöhemmissä maailman mullistuksissa hajalle lyöty Israelin kansa on jaksanut vuosisatoja säilyttää unelmansa, jälleen palaamisesta entiseen luvattuun maahan ja on se unelma jo täyttymispisteessä. Heillä on tällä hetkellä jo vahva

Sunnuntai

Kirj. Siimon.

Ja niin minä näin, että viisaus on hyödyllisempi tyhmyyttä, niinkuin valo on pimeyttä hyödyllisempi.

Viisaalla on silmät päässään, tyhmä taas vaeltaa pimeässä, mutta minä tulín tietämään myös sen, että toisen käy, kuten toisenkin. Sillä ei jää viisaasta, niinkuin tyhmästäkään ikuista muistoa, kun kerran tulevina päivinä kaikki unohdetaan ja eikö kuole viisas niin kuin tyhmäkin. Saarnaaja 2, jak. 13. 14 ja 16.

Saarnaaja on tässä lähtenyt luotailemaan ihmissielun, se on, sisäisen olemuksen mittavuutta ja katseltuaan sitä henkiselällä läpivalaisullaan, saanut lopputuloksen: Samanarvoisia lopultakin olemme Herramme edessä viisaat niinkuin tyhmätkin. Kuolemassa ei auta maallinen äly, ei oppiärvot, eikä mikään se mikä elämässä meitä ympäröi ja mitä me elonpäivinäme ehkä olemme saaneet hallita ja omistaa, vaikkapa juuri viisauteemme ansiosta.

Kuitenkin hän sanoo: Viisaus on hyödyllisempi tyhmyyttä ja vertaa näitä ominaisuuksia valon ja pimeyden keskinäiseen epäkohtaisuuteen.

Saarnaajalla on ollut, joko oma-kohtaisia kokemuksia tästä kaikesta ja Israelin hallitsijana hän on avoimin silmin ja ymmärtävin mielin tarkkaillut kansaansa, sen ylhäisiä ja alhaisia. Minä näin; sanoo hän tuon 13 jakeen alussa ja tämä sanonta viittaa juuri siihen, että hän on nähnyt sen, mistä nyt ajatuksensa ilmoittaa, ympärillään ja läheisyydessään.

»Viisaalla on silmät päässään, mutta tyhmä vaeltaa pimeässä», hän jatkaa edelleen. Ensi-silmäyksellä lausuma näyttää varsin omahyväiseltä.

Tässäkin on, lausuman todelli-

seen sisältöön päästäkseen, lähdetävä siitä samasta näkökulmasta, kuin jo ylempänä, että saarnaaja tarkoittaa tällä pääasiassa ympäristöään, aina silloisen suuren valtakuntansa kaukaisimpiin rajoihin asti ja kaikkia siinä valtakunnassa asuvia. Tarkkaillessaan heidän pönistuksiaan, varsinaisen kansan, elatuksen hankinnassa ja virkamiesten, kukin omalla toimialallaan, aikaansaamista suorituksista, on tuloksena ollut havainto, että viisas on toiminut silmät avoinna ja huomoinut edulliset tilanteet ajallaan, mutta tyhmä on päästänyt otollisen hetken luisumaan ohii, näkemättä sitä, aivan kuin olisi vaeltanut pimeässä.

Loppumietelmä ja sekin varmasti todellisen näkemyksen mukaan muodostunut, on kuitenkin yhtä kyynillinen niin viisaan kuin tyhmänkin kohdalla: »Tulin tietämään myös sen, että toisen käy, kuten toisenkin». Siis: Silloin, kun kumpikin näistä, joiden taso ja saavutukset maailmassa olivat kokonaan erilaiset, astuivat sen rajan yli, missä ei mitata inhimillisillä mitoilla, he kumpikin olivat yhtä arvokkaita, tahi yhtäläillä arvottomia.

Tämä siksi, että Jumala ei mittaa saavutusten ja maallisten ansioiden mukaan, vaan hänen mittapuunaan on sydämen nöyryys ja sen pyhä yksinkertaisuus. Myös Jeesuksen sanoista näkyy usein tämä sama ajatus, kuin saarnaaja tässä esittää. Jeesuskaan ei selityksissään pane arvoa ihmisen maallisuudelle saavutuksille sanoessaan mm. Rikkaan on vaikeampi tulla taivastenvaltakuntaan, kuin kamelin kulkea neulansilmän (portin) lävitse. »Sillä ei jää viisaasta, niinkuin tyhmästäkään, ikuista muistoa, kun kerran tulevina päivinä kaikki unhotetaan.»

* *

Mietelmä

Miettii täällä ihmislapset
clon ongelmoita!

Toisten kulku tasaista,
toiset kahlaa soita.

Kulkea vain jokaisen
täytyy elonlatu,
joskin jalka horjahtain
ei keskitielle satu.

Soutaen ja huopailen —
näin lasketellaan rantaan,
kunnes pursi pienoinen
töksähtävi santaan...

Anna Kuparinen.

Tässä meillä olisi aihetta päätel-
lä, että Salomon-saarnaajan viisaus-
kin oli ihmellisten rajoitusten alai-
nen ja hänenkin näköpiirinsä oli
suhteellisen suppea, sillä onhan ny-
kymaailmassa ja jo hänen aika-
naankin viisaudelle pystytetty
muistomerkkejä tarkoituksella, että
ne jäisivät ikuisiksi ajoiksi jälki-
maailmalle osoittamaan viisauden ja
tyhmyyden erotusta, kuten valo ja
pimeys erottuvat toisistaan.

»Eikö kuole viisas kuin tyhmä-
kin»? Tämä lause on vielä niin-
kuin varmistamassa saarnaajan
erchdyistä, tässä edellämäinnittua to-
teamusta vastaan. Syventykäämme
kuitenkin vielä tarkkailemaan saar-
naajan lausumassa kohtaa: »kun
kerran tulevina päivinä kaikki
unhotetaan.» Kun lukiessamme pai-
notamme sanaa kerran, niin sil-
loin nuo neljä sen jäljessä olevaa
sanaa saavat uuden merkityksen.
Tässä äsken me ajattelimme maal-
lista aikajärjestyksestä, mutta saarna-
ajan hengellinen näkemys on taas
liidellyt yli ihmisten asettamain ja
käsittämäin aikarajoitusten ja hän
tarkoittaa niitä tulevia päiviä, jotka
tulevat vain kerran, eikä sen jäl-
keen mitään ajanlaskua ole, vaan
silloin Herran vanhurskaan tuomion
päivinä kaikki entinen oleva ja
ollut unohdetaan ja viisas, kuin
tyhmäkin kuolee — — — tahi elää
Jumalamme tuomion mukaisesti.

Uurastajia: Leppäsenmäen Kaapre

Kirj. Aku.

Hän oli kylämme vauraimpia
asukkaita ja tuli sellaiseksi pe-
räänantamattoman ahkeruuden ja
työtarmon avulla. Talossa oli pöy-
tään pantavaa sellaista, mitä maa-
laisoloissa tarvittiin kukkurami-
toin.

Pellot olivat pienet ja kiviset
silloin, kun Kaapren isännyys al-
koi ja kivisyyden vuoksi oli vilje-
minen työlästä ja aikaa viepää,
mutta hän määritteli itselleen
miehuusvuosien urakaksi kivien
poistamisen ja pellon alan laajen-
tamisen. Sen ajan vuodesta, kun
maa oli sulana hän uurasti kivien
kiskonnassa ja päivää jatkettiin
yötyöllä. Kuun valossa oli nä-
kyvyys riittävä syksyisinkin,
mutta niinä öinä, kun ei ollut
kuun valoa valaisi myrskylyhty
työmaata. Paljain käsin, ilman
suojaavia käsineitä, hän kivien
perkaamisessa mylläsi, mutta ih-
misen kämmennahkakin kuluu,
kun sillä kivenpintaa silitellään,
siksi hänen oli joskus pidettävä
noin viikon työtauko ja kasvatel-
tava uusi nahkaverho kämme-
niinsä, rikkikuluneen tilalle. Työ-
tarmoinen ja väsymätön oli Kaap-
ren vaimokin Eeva ja milloin ta-
lousaskareilta ja karjanhoitotöiltä
jäi väliaikaa, niin siellä hänkin
ponnisteli pellolla miehensä apu-
na, aivan huoneentaulun mukai-
sesti. Työhulluksi häntä naapurit
nimittivät, mutta tämä oli sellaista
hulluutta, mikä osoittautui suu-
reksi viisaudeksi.

Ihmisen keho, laadultaan vah-
vakaan, ei ole kone ja siksi se
ylimääräisestä rasituksesta kärsii.
Kaaprekin vanhentuneena tuns-
i ne raskaan raadannan jäljet eri-

näisinä kivunkouraisuina siellä
täällä jäsenissään, mutta varsinai-
sesti raihnaiseksi hän silti ei van-
hanakaan tullut.

Jos tämän raatajan haudalle
olisi tehty muistomerkki, niistä
kivistä, mitkä hän elämänsä ai-
kana pelloistaan raivasi, niin luu-
len, että se olisi milt'ei vetänyt
vertoja Faaraiden pyramideille.
Suuremmat kivet hän hävitti kai-
vamalla sen viereen riittävän
suuren kuopan ja sitten kankesi
pitkillä vipusimilla kiven kuop-
paan. Ison kiven seuralaiseksi
mahtui vielä samaan koloon mel-
koinen kasa pieniä kiviä. Tällai-
nen kuopan kaivaminen oli vaa-
rallista työtä, kun oli koverrettava
kiven alustaakin niin paljon, että
kun kiven sai vähänkin liika-
tamaan, niin se painollaan vie-
rähti alas. Usein on sattunut ta-
paturmia tällaisessa työssä, vaan
Kaapre osasi olla tässäkin kyllin
varovainen. Pitkäaikainen koke-
mus opetti hänelle, miten kussa-
kin tilanteessa on sopivin tehdä.

Kylän voimamiesten valioon
Kaapre ilman muuta kuului, eikä
hän siinäkään pitänyt kynttiläänsä
vakan alla, vaan otti innolla osaa
sen ajan voimaurheiluun. Sellaisia
olivat ison kiven nostaminen ja
noin kymmenkiloisen kiven heit-
täminen. Ensimmäisessä lajissa
hän olikin täys spesialisti raivaus-
töittensä nojalla. Toisia voiman-
koetuslajeja olivat väkikartun ja
»kissanhännän» veto, käden vään-
täminen ja hypyt. Kaaprella oli
lisäksi oma erikoisalansa käsillä
kävelemineen. Siihen ei monikaan
pystynyt, mutta Kaapre teki nur-
mikolla sadankin metrin kierrok-

sia ja löi jaloillaan ilmassa tahtia.
Viinaa maistaneena hän vielä yli
50 vuotiaanakin näytti käsinkäve-
lemistaitoaan. Kerrankin iso lam-
masnahka-turkki päällään ja ras-
kaat saappaat jalassa hän käveli
käsillään tanssituvassa, tanssijoi-
den keskellä, ympäri lattiaa.

Kaapren pihaportin päälle oli
laitettu poikkipuu ja hänellä oli
aina heinäkuormaa pihaan ajaes-
saan tapana kuormalla seisten hy-
pätä sen puun ylitse. Sitten ker-
ran, kun hän toi Pöllän lietteeltä
taas suurta heinäkuormaa ja piha-
portti lähestyi, hän valmistautui
hyppyyn, mutta jalka tarttui
kuormaköyteen kiinni ja hyppy
jäi tekemättä, sekä hevonen veti
sentään hevosen menoa pysäh-
dyttänyt, kun kuorma vielä pai-
nollaan menoa tehosti. Nyt tuli
urheilijalle noin puolentoista kuu-
kauden pakollinen lepo ja se jou-
tenolo häntä kivisti enemmän
kuin kipsissä oleva jalka. Jalan
parannuttuakin hyppyrheilu
Kaaprelta jäi unohduksiin.

Hänen miehuusvuosinaan alkoi-
vat suojelukunta touhut ja niissä
oli Kaapre nuorempain mukana.
Suvannon jäällä harjoitettiin ker-
rankin kiväärioitteita ja muita
tempauksia. Kun komennettiin
maahan, niin Kaapre löi kätensä
niin rennosti kovaan jäähän, että
kämmen halkesi. No harjoitus jäi
ja oli lähdeävä etsimään sanitää-
riä haavan sitoja.

Lasten kurituksessa hänellä oli
oma erikoisjärjestelmänsä. Jos jo-
ku lapsista teki sellaisen koltto-
sen, että se kaitsijan mielestä vaati
piiskaamista, niin pahantekijä sai
ensin nasevasti ja sitten jokainen
saapuvilla ollut alaikäinen vuo-
ronperään, mikäli eivät karkuun
ennättäneet.

Hän perusteli tätä menetelmää
sillä, että ne kaikki olivat joskus
tehneet luvatonta, vaikkakaan ei
nyt, tahi tulisivat vastaisuudessa

tekemään, joten kuritus on annet-
tava, kurituksen aikana.

Erikoisesti Kaapre oli sanansa
pitävä. Hänen asuinrakennuksensa
oli syttynyt palamaan ja kylän
väki tuli joukolla sammutustöihin.
Kaapre istui pihakivellä ja kiroili,
vanhat saappaan-riisat sylissä. Ki-
roilemisen aiheena tuntui pääasi-
assa olevan se, että kessut paloi-
vat, ne olivat nähtävästi lähem-
pänä hänen sydäntään, kuin talo
ja muut tavarat.

Sammutusväki yritti jotain teh-
dä, mutta ei siinä juuri mitään
ollut aikaansaataavissa, kun vet-
täkään ei enää ollut ja tuli oli
saanut kovin suuren vallan.
Kaapre istui ja sovitteli paikka-
paloja polviensa päällä oleviin
saappaisiin. Joku sanoi: Miksis
isäntä itse ei yritäkään mitään
tehdä palon sammuttamiseksi?
Kaapre vastasi: Mitään ei ole
enään tehtävissä ja sitäpäitsi tu-
lin Samulille luvanneeksi, että
korjaan hänen kenkäänsä nyt il-
taan mennessä ja sen minä teen,
jos henki sisälläni pihisee.

Sanottavansa hän sanoi aina
suoraan asianomaiselle, oli sitten
hänen mielessään moite tahi kiitos.

Aikoinaan oli Lapinlahdesta
mennyt Venäjälle Pietariin nuo-
rena tyttönä Helena Pappinen,
Housu-Hessaksi sanottu ja elellyt
siellä aina vanhuuteensa asti.
Pietarissa asuvat suomenkieliset
elivät siellä ns passilla, se uudis-
tettiin määräajassa aina uudelleen.
Eivätkö nämä itse halunneet, tahi
ei monikaan osannut hakea, Ve-
näjän kansalaiseksi, mutta niin
vaan oli, että kun sellainen suo-
malainen tuli vanhaksi ja työ-
kyvyttömäksi, että alkoi tarvita
huoltoa, niin hänet lähetettiin
Suomeen entiselle kotipaikkakun-
nalleen. Näin oli käynyt tälle He-
lenallekin. Silloin oli vielä vallalla
avun tarvitsijain siirtäminen ta-
lostaloon piirissään ja taloille
oli kullekin määrätty ruokinta-

päivät. Kierroksellaan Helena jou-
tui myöskin Kaaprelle syömään
(Kuten sanottiin). Heti vieraan
tultua isäntä kysyi: Olit sie siel
Pietaris oikei numeross, vai muu-
ten vaa? (Vanhemmat sakkolalai-
set ovat ainakin kuulleet mitä se
numero tarkoitti) Helena ei vas-
tannut muuta, kuin kiroili vähän-
aikaa suomeksi ja venäjäksi, ko-
kosi vähät kampeensa ja lähti,
eikä tullut Kaapren taloon käy-
määnkään elinaikanaan. Hänen
elinaikansa ei tosin enään enti-
sessä kotikylässään tullut pitkäksi.
Noin kahden vuoden kuluttua pa-
luustaan hän kuoli.

Tulkoon vielä mainituksi, että
Kaapre oli myös käsityöläisenä
hyvinkin pystyvä kotitarpeiksi.
Työkalut hän pääasiallisesti teki
itse ja perheen kengätkin. Puusta,
raudasta ja nahasta hän sai syn-
tymään käyttökelpoista kalua. Ei
ne juuri aina olleet erikoisen kau-
niita, mutta lujia ja käytännöllisiä.
Tyttäret eivät olleet oikein tyy-
tyväisiä isän tekemiin tanssiken-
kiin, varsinkin, kun irvihampaat
pojat nimittivät niitä koppaken-
giksi, siksi kait tytöt jo aikaisin
siirtyivätkin kotipiirin ulkopuo-
lelle. On jo kymmenissä vuosissa
laskettava aika siitä, kun tämän
kertomuksen päähenkilö on maan-
nut maassa, mutta sehän on jokai-
sen tien päätepiiste olipa ja eli
kuka miten ja missä tahansa.

Tästä Kaapresta on kerran en-
nenkin ollut lehdessämme jokin
kirjoitus, mutta hänen henkilölli-
syytensä on ollut niin omalaatui-
nen kaikessa karkeudessaankin,
että häntä on pidettävä erikoisena
ja tavallaan pieneltä osaltaan
ikäänkuin historiallisena henki-
lönä. Siksi on lehtemme taholta
asiallista ottaa palstoillemme vie-
lä tämä melkoisen tyhjentävä
kaavailu hänen elämänsäkaarensa
värisekoituksesta.

Toimitus.

Matsaan äijästä ym.

Suvannon Seudun eräässä aikaisemmassa numerossa oli mainittu Sakkolan historian puutteellisuuksista. Siihen arvosteluun on syytäkin. Tuntuu siltä, että hevoset ja sial ovat syrjäyttäneet monet maininnan arvoiset esi-isät ja kansan tukipylväät. Nykyisin toivotaan, että vanhoja oloja ja edesottamuksia kuvataisiin ja muistiin merkittäisiin. Siksi kerron eräästä viime vuosisadan puolivälissä syntyneestä, ikänsä Suvannon varrella eläneestä tervaskanosta Matti Pitkäsestä, jonka koti sijaitti Haidermaan kylässä.

Matti joutui lahjoitusmaan talonpoikana omakohtaisesti kokemaan ne kärsimykset, joista kirjailija Aavakin kuvauksissaan kertoo. Kuvaavaa sen ajan herravallalle oli, että talosta saatettiin hakea nuori äiti hovin voutin koiran pentuja imettämään. — Matti oli avioitunut Ojanien sorjan tytön kanssa ja heillä oli jo lapsia. Matilla oli veli, joka asui samassa hovin torpassa sekä naimaton setä. Nyt tämä setä oli aikeissa mennä avioon lesken kanssa, jolla oli neljä lasta. Tätä aietta veljekset vastustivat jyrkästi. Tästä syystä veljekset Matti ja Juho joutuivat sedän valituksesta hovin herran kärajille, jossa heti aluksi käsiteltiin Pitkästen asiat. Hovin herra vaati selvitystä setämiehen valitukseen. Matti vastasi, etteivät he, hyvä vallanherra, voi setäänsä naimasta kieltää, mutta he tahtoisivat, että setä menisi kotivävyksi. — Ottakaa, vallanherra, huomioon, että pieneen taloon tulee liian paljon väkeä. Kaikki eivät saa siitä elatusta. Hovin herra kysäisi tämän jälkeen voudiltansa: — Millaiset miehet nämä Pitkäsen pojat ovat? — Nämä ovat semmoisia poikia, että kun muut eivät pääse, nämä pääsevät, sillä heillä on hyvät hevoset. Tämän lausunnon kuultuaan Matti oli varma voitostaan. Asia päättyi

hovin herran julistukseen: — Sinä ukko, mene vävyksi siihen morsiamesi taloon! Minä annan tämän sinun talosi näille pojille. Se oli ”korkeimman oikeuden” päätös, josta ei voinut valittaa. ”Alioikeuden” päätöksiä antoi vouti.

Oikeudenkäynnin jälkeen elämä vaikiintui. Matti, vaikka olikin hyvin vanhoillinen, ymmärsi koulun arvon. Sakkolan kirkolla oli jo siihen aikaan kansakoulu. Se lienee ollut ainoa pitäjän alueella. Hyvin harva isä antoi arvoa silloin lastensa koulutukselle. Matti sen sijaan pani molemmat poikansa kouluun. Heidät evästeltiin viikoksi, vain pyhäisin he kävivät kotona, ja niin tuli koulu käytyä.

Matin suhteet hoviin paranivat edellämäinintun oikeudenkäynnin jälkeen. Kun hänen oli lunastettava voutin kiitossanat käytännössä, hän joutui rospuuttoaikana kuljettamaan rankkia. Mitä tuo rankki sitten lienee ollutkin, sitä kuljetettiin isoissa puutynnyreissä Sakkolan hovista hevoskyydillä Pietariin. Kun kuormat olivat isoja ja keli huono, Matti alkoi ajatella vapautusta koko hommast. Tässä mielessä hän rohkeni mennä voutin puheille ja ehdottaa, että hän mielellään suorittaisi rahalla ropotin eli päivätyön. Se olikin mieluista voudista, sillä harva siihen pystyisi. Eihän työväestä ollut hovissa puutetta, kun puoli pitäjää oli käytettävissä. Matin päätös herätti ihmettelyä sen tultua kylässä tiedoksi. Kyläläisten yksimielinen ajatus oli, että Matti joutuisi pois torpastaan, kun ei lähde rahtiin eikä ropottiin. Toisin kävi: Matti pysyi torpassaan. Hän oli äveriäs mies ja harjoitti mm. laajaa hevoskauppaa.

Eivätäkään siinä olleet vielä kaikki Matin kyläläisille aiheuttamat yllätykset. Hän näet aloitti vuosisadan

vaihteessa rakennuttaa Suvannon rannalle vesimyllyä. Ei ollut suuri se vesienenergiamäärä, jonka turvin Matti teollisuuttaan suunnitteli, vain keskikokoinen puro. Mutta niin vain kävi, että hän toteutti rakkaan haaveensa. Matti meni Räisälään, haki sieltä Torsti-nimisen myllymestarin, ja työt aloitettiin. Ajattele, nykyajan ihminen, mikä työ siinä oli! On huomioitava, että jokainen ratas, akseli, kivet, laarit ja rännit oli tehtävä käsin ja kaikki hammaspyörät puukolla ja höylällä. Rakennusaineet oli itse metsästä hankittava. Puun täytyi olla kovaa ja lujaa. Heidän vuoden verran aherrettuaan Matilla oli puinen vesimylly Suvannon rannalla valmiina. Se oli ihme ja suursaavutus. Mylly jauboi kahden vuosikymmenen ajan omat ja kylänkin viljat, vieläpä tehtiin ryynejäkin. Myllyn tultu jyrinä oli romanttista kuultavaa Suvannolla liikkujille kesäiltoina. Myöhemmin tehdasvalmisteiset myllyt vaiensivat Matin myllyn äänen.

Olen aikaisemmin sanonut Mattia tervaskannoiksi. Sitä hän todella oli. Hän saavutti yli 80 vuoden iän. Hän ei ikinä käyttänyt mitään lääkettä eikä koskaan käynyt lääkärissä. Viinan ja tupakan suhteen hän oli myös ehdottoman raitis. Matti oli syvästi uskonnollinen ja vastusti jyrkästi lahkoja. Eikä hän uskonut minkään muun ihmistä parantavan tai auttavan kuin Jumalan. Sen ajan maallikkosaarnaajia hän ei ollenkaan hyväksynyt. Heidät hän yritti häätää pois koko kylästä, milloin heitä sinne ilmestyi. Monet reisut Matti teki pappien luo saadakseen apua tässä taistelussa. Kun pitäjän rovasti yritti häntä rauhoittaa ja kehoitti häntä olemaan mokomista välittämättä, Matti vastasi: — Kenen tykö minä käänyn, kun olen Teidät kolmesta valinnut. Silloin oli rovestin yhdyttävä häneen ja tultava mukaan kuulemaan

ja tuomitsemaan nämä ”murkkasaarnaajat”.

Entisajan Kannaksen elämään liittyi läheisesti Pietarin kaupunki. Se oli olennaisena osana kannakselaisten toimeentulossakin. Mattikin oli vakituinen Pietarissa kävijä. Erikaisesti hän kävi ”maalitsanajossa”. Se oli runsaan viikon kestävä venäläisten laskiaisajelu. Sen ajan Matti oli ”vossikkana” Pietarissa ja toi ruplia tullessaan kotiin. Myös muuta rahtia hän ajoi Pietarista.

Ikävimmän Pietarin-matkan Matti joutui tekemään, kun hänen veljensä Juho kuoli rekeen Pietarissa ollessaan, ja Matin piti hakea hevonen ja vainaja pois sieltä. Miten kuolemasta oli saatu tieto Suomeen ja miten miljoonakaupungista vainaja löytyi, on arvoitus. Siinä vain tuli tenä, ettei vainajaa ja hevosta aiottu luovuttaa. Pihassa, jossa hevonen oli vainaja reessä, oli porttivahti. Hän määräsi tukun papereita hankittavaksi, jos mieli viedä vainaja. Vaikka Matti puhui jonkin verran venäjää, hänelle tuotti suuria vaikeuksia löytää ne virastot ja toimistot, joista lupia oli pyydetty. Mutta Matilla oli jälleen onnea. Hän tarkasteli pihaa ja havaitsi, että kahden makasiinin välissä oli sellainen sola, josta hän luuli hevosen ja reen mahtuvan kadulle. Vartijan ollessa suuren pihan toisessa laidassa,

Matti yritti tulla solan kautta omalla luvallaan. Sola oli niin ahdas, että rekeä täytyi toisesta laidasta nostaa. Tuloksena oli, että Matti toi velivainajansa Pietarista ilman mitään lupia. Hän sanoi kyllä pelänneensä niin, ettei uskaltanut taakseen katsoa ennen kuin vasta sivuutettuaan Suomen tulin. Matilla oli tällä reissulla peltymyksenä se, ettei ”natsaiju” auttanut. Sen hän aina muulloin sanoi Pietarissa auttaneen. Portinvartijalle hän näet tarjosi ruplan rahaa, mutta se keino ei tällä kertaa tepsinyt. Matin ruplalle oli käydyä huonosti, kun hän pani sitä takaisin kukkaroonsa. Hänen pidellessään rahaa käsine kädessä ja kaivaessa toisella kädellä rahapussia, sieppasi eräs ohikulkija olan yli rahan Matin sitä huomaamatta. Kun Matti sai kukkaronsa esille, oli rupla kadonnut. Matin ihmetellessä tapahtunutta tuli muuan mies ja sanoi nähneensä kaiken sekä osoitti voron, joka oli jo kiireesti poistumassa. Muutamalla tiikerinhyppäyksellä Matti oli voron niskassa ja pakotti tämän luovuttamaan ruplan takaisin.

Kun Hiitolan—Raassulin rautatie valmistui ja ensimmäinen juna tuli Sakkolan asemalle, se oli ainutlaatuinen tapaus, jota koko kylän väki kiirehti katsomaan. Mattikin, vaikka olikin jo vanha mies, yhtyi joukkoon. Seurattuaan junan kulkua ai-

dan takaa hän loihe lausumaan: — Hyvä Jumala, varjele minua ja anna minulle voimaa olla tuohon koskaan nousemasta. Tietävästi Matti ei junassa koskaan ajanut, vaikka hän kuuli junan menon joka päivä usean vuoden ajan.

Matin vanhemmasta pojasta tuli isän toivomuksesta pyhäkoulunopettaja. Tätä tointa tuo uskollinen palvelija hoiti 40 vuotta saamatta mitään palkkaa, ei edes kunnan kiitosta aikalaisiltaan. Myöhemmin Juhana Valttonen tuli Antin uskolliseksi työtoveriksi. Sadoissa voi lukea ne lapset, joille he antoivat ensimmäiset opin aakkoset.

Matti oli, kuten sanottu, vanhoillinen eikä hän tahtonut mukautua kehitykseen. Rautaista auraa ei hän antanut hankkia eikä viskuukonetta. Kun Matin voimat alkoivat ehtyä 20-luvun tienoilla niin, ettei hän enää jaksanut ahoksen jälkeen suorittaa käsin viskuukoneen tehtävää, täytyi hänen masentuneena luopua vastarinnasta ja alistua nuorempien tahtoon.

Edellä kerrotusta voi aavistaa, miten kovaa ja vaatimatonta sen ajan elämä oli. Tervaskannot jäivät eloon, kuten tämäkin Matsaan Matti, joksi häntä laajalti nimitettiin. Ei tiedetä, mistä nimitys johtui eikä sitäkään, oliko se pahassa vai hyvässä mielessä syntynyt.

J. Pitkänen

Setä-Tuomaan Pietarin matka

Sinä aikana, jolloin ei vielä Sakolassa asti kulkeneet metsänostajat, oli sikäläisillä talonpojilla rahan niukkuus yleinen. Läheinen miljoonakaupunki Pietari oli kuitenkin sellainen suurkuluttaja, että sinne kelpasi kailloksi sellainen maantuote, karjalouden tuotteesta puhumattakaan, mitä vain myytäväksi ja sinne vietäväksi liikenä. Myöskin metsäntuotteista marjat ja sienet olivat Pietarissa kysyttyä tavaraa.

Maito ja voi, sekä lihatavara oli melkoisen hyvässä hinnassakin ja niitä kannatti hyvin hevoskyydilläkin kuljettaa se 90 km taival, mikä oli matkaa tähän suurkaupunkiin. Liikenemät heinät ja oljekin kelpasivat sinne ja hintaa sai niilläkin. Kuitenkin, kun sikäläisillä pientiloilla ei kovin runsaasti kyetty tuottamaan ylijäämää myytäväksi, niin oli varsinkin talvisin käytävä Pietarissa rahdinajossa. Sellaistakin työtä siellä oli. Yksi sellainen rahtityö, missä suomalaisia oli ajossa jokaisena talvena, oli jäänajo. Oluttehtaat ja maitokaupat ajattivat talvella suurin kellareihinsa mittaamattomat määrät jäätä, kaupungin halki virtaavasta Neva-joesta. Toinen ajotyö oli jokavuotinen laskijais-ajo, jota ukot sanoivat: maalitsan ajoksi. Nimitys johtuu ja on väännetty venäläisestä sanasta. Tämän kirjoittajankin isä kävi laskijais-ajossa 42 vuotena peräkkäin. Tämä ajo kesti vain noin runsaan viikon, mutta sillä viikolla usein ansaitsi enemmän, kuin jäänajossa kuukaudessa.

Minunhan oikeastaan piti kertoa Setä-Tuomaasta.

Yksissätuumin kylän ukot aina lähivät jäänajoon. Kotona paistettiin eväät, leivät ja lihat, nauris- tai lanttupiirakat = (kukot). Viimeksi mainitut säilyivät kauvimmin tuoreena ja syöntikelpoisina. Heikoilla rahtituloilla ei kannattanut käydä

rahtööristä (ruokalasta) syömässä, siellä kuitenkin usein eväitä syötiin. Kun rahtööristä otti keittoa ja teetä, niin muu eväs sai olla itsellä ja sai siten lämpimässä huoneessa ruokailunsa toimittaa.

Asunnon saman kylän miehet vuokrasivat yhteisen, siten se tuli halvemmaksi ja asuntoja oli laita-kaupungilla saatavissa sellaisia, että samassa olivat myöskin hevostallit ja näin kävi hevosten hoito sopivasti.

Hevosmiehelle jäänajo oli helppoa hommaa. Jäällä olivat jalkamiehet, jotka auttoivat jääkapanat rekeen ja kellarilla taas toiset miehet ne siirsivät reestä pois. Ajomiehellä ei ollut muuta kuin ajoi sen matkan, mikä kulloinkin oli kellarin ja jäänottopaikan välillä. Palkka maksettiin kuormittain. Kerrottiin, että oikein etevät ajomiehet saivat kirjoihin kuormia enemmän, kuin mitä niitä jäällä hakivat. Kun vastaanottajalle antoi kymmenkopekkaisen ja ajoi sitten talokortteerin ympäri, niin kuorma merkittiin kirjoihin toisen kerran.

Niukasti jokatapauksessa tällä rahdinajolla rahaa tuli ja vaikka kuinka niukasti kopekoita käytti, niin kuluihan mitä aina, mutta kotiinvietyänsikin oli säästettävä, sillä sinne oli usein vietäväkin ryyni, tahi jauhotavaraa ja sitten oli kotona pääräha ym. maksut, jotka oli aikanaan suoritettava, ettei kruununmies tullut taloon. Katsottiin häpeäksi, jos jollekin joutui jokin maksu pakko-perintään, siksi niiden suorittamisessa oltiin mahdollisimman säännöllisiä.

Papinkapat sai selväksi luontais-suorituksella, joten ansiotulot voi käyttää sellaiseen, missä raha oli välttämätön.

Työn päätyttyä olivat tällä työporukalla, mihin Setä-Tuomaskin kuului, eväätkin lopussa ja kun illalla oli tilikin saatu, niin varhain

aamulla sopi alkaa kotimatkan. Kotiin vietävät ostokset oli jo tehty päivän kuluessa. Venäjän puoleisella osaltaan oli tämä Pietarin tie leveä ja hyvässä ajokunnossa, joten jo talvipäivän aikaisena iltapuhteena Setä-Tuomaan hevoskunta oli Venäjän puoleisessa tullissa (Sastaavassa). Tullissa oli vanha puomi tien yli ja se aukaistiin vasta kun jokainen rajan ylittäjä oli maksanut säädetyntierahan. Tieraha oli 10 kopekkaa Setä-Tuomas tuumi, että kun hänellä ei ole reessään mitään kuormaa, niin tieraha menee hukkaan ja päätti yrittää säästää senkin kymmenkopekkuisen.

Hän otti evässäkin selkäänsä ja meni sisälle tulliherralle esittämään, että kun hänellä ei ole mitään oikeata kuormaa, niin hän pyytää pääsyä rajan yli ilman maksua. Miten lie nee asia herran kanssa sovittu, mutta luultavammin ei mitenkään. Sotilaat jokatapauksessa eivät päästäneet ukkoa menemään, vaan ottivat säkistä kiinni. Siinä oli tällä Nuoran Antti Riiskasta ja oman kylän Junnu-ukko. Ukko alkoi ulista, että Tuomasta on autettava ja otti hänkin säkistä kiinni. Samassa Antti otti puukon ja alkoi sen kanssa heilua temmeltäjien seassa. Puukon kärki raapaisi sotamiestä sormeen ja enempää ei tarvittukaan, kun heidät kolme ylivoimalla pidätettiin. Kotimatka pysähtyi heillä jokaiselta ja tie kääntyi takaisin Pietariin, nyt tosin kruunukyydillä. Hevoset annettiin tullissa toisille tiellä kulkeville suomalaisille, asianomaisten kotiin vietäväksi. Ei ole tiedossa, saivatko omaiset Pietarista mitään tietoa vängittujen kohtalosta, muuta kuin sen, että miehet vietiin. Kenties kotona jo itkettiin heitä vainajina, tai ainakin elinkautisina pakko-työläisinä, sillä sotilaan aseella vastustaminen oli raskas asia.

Opettaja Matti Kekistä

Opettaja Matti Kekki Riiskan kylästä, jonka melkein kaikki Sakkolassa tunsivat, oli lapsuudessaan saanut n.s. lapsihalvauksen, joka pilasi hänen vasemman puolen kehostaan, niin että käsi oli kokonaan toimeettomaksi kuitunut ja jalkakin mennyt niin heikoksi, että vaivoin pääsi ilman keppiä kävelemään. Näin ollen kun nähtiin,

Kesällä, jälkeen juhannuksen, samana vuonna, laahusti kolmen miehen kummallinen kulkue Pietarin tietä Suomeen. Heidän yllään olivat täydelliset talvivarusteet: paksut sarkavaatteet, isot ja pitkät lammasnahkaturkit, huopaset jalassa ja isot lammasnahkahatut päässä. Miesten pitkistä tukasta oli toinen puoli päästä keritty melkein paljaaksi ja epätasaisesti vielä. Kulkueeseen kuuluvien miesten alennustila oli raskas ja täydellinen. Luki ja hyvin arvanee ketä nämä miehet olivat.

Setä-Tuomas otti tapahtuneen erittäin raskaasti. Pitkän aikaa hän kotonaan karttoi muiden ihmisten seura. Hän asusteli pimeässä aitassa, jonne naiset häntä hoivasivat ja Tuomaan tukkakin vähitellen kasvoi lasapitkäksi. Junnu-ukko selitteli: tuollaisesta, niinku kissan kynnet, niinku hiiren kynnet olis raapaisseet sen sotamiehen kättä, tuollaisesta saatiin sellainen aika-sema istua tyrmässä. Voi, voi tätä maailmaa! ulahutti ukko selityksensä päälle. Tämänkin ukon hermoihin venäjän vankeudessa koetut helket olivat lyöneet leimansa. Vielä monena vuotena Venäjältä paluun jälkeen hän aina keksydännä meni piilopaikkoihin vottotelemaan maailman pahuutta ja murisi toivottomana, että ei mistään tule mitään, kaikki menee päinmäntä.

Kyllä hintoihinsa tuli Setä-Tuomaan kymmenkopekkaisen säästöyritys.

ettei hänestä koskaan voi raskaiden maa- y.m. töiden tekijäksi tulla, ajattelivat vanhemmat hänen pyyntönsä mukaisesti panna sellaiseen kouluun, joka takaisi hänen myöhemmän elämänsä, sillä olihan hän järjestään ja ymmärrykseltään hyvin oppivainen ja viisas.

Siitä johtuikin, että hänen hake- muksesta pääsi »Viipurin konttori-opistoon», jossa erikoisesti halusi perehtyä, siihen aikaan melko harvoille tunnettuun kirjanpitoalaan. Koulussa hän oppikin niin, että — vaikkakin yksikätisenä — sai hän eräässä Viipurilaisessa liikkeessä kirjanpito tehtävää, sellaisella palkalla, että juuri toimeen tuli. Tämän ohella hän vielä itseopiskelullaan lisäsi tietojaan alotamaltaan alalta. Kun vuosia oli kulunut joutui hän naimisiin erään kursitoverinsa kanssa. Perheelliseksi tultuaan, rupesivat he suunnittelemaan itsenäistä toimintaa Kirjanpito-koulun, eli kurssien pitämiseksi, jonka opin tarpeellisuus yhä kehittyvässä yhteiskunnassa oli varsin suuri. Näin alkoi Matti Kekki ensin Viipurissa ja myöhemmin omassa synnyinkunnassaan Sakkolassa ja sittemmin naapurikunnissakin Raudussa ja Metsäpirtissä pitää 2 à 3 kk kestäviä kirjanpitokursseja, joihin oppilaiden pyrkijöitä oli kovasti. Kun allekirjoittanut v. 1912 sa m.m. olla hänen Kiviniemessä pitämillään kurssilla oli oppilaita kaikkiaan lähes 30. joten siihen n.s. »Kievaritalon» saliin, joka oli Viipurin—Pietarin maantien risteyskässä ei enempää mahtunutkaan.

Kurssitoiminnallaan Matti Kekki teki aikoinaan paljon siunausrikasta työtään. Hänen oppilaitaan ovat olleet melkein kaikkien Sakkolassa toimivien Osuuskassojen kirjanpitäjät, Säästöpankkien, kunnantilien hoitajat, Osuuskauppojen hoitajat ja lukematon määrä niiden tilien tarkas-

tajista ym., ovat olleet M.K. koulussa.

Hän jos kukaan opettaja, on käytännöllisen elämän alalla saanut Sakkolassa y.m. opit ja herätteet, ei ainoastaan niiden teknillisessä työssä, vaan ennenkaikkea rehellisessä ja vilpittömässä toiminnassa. Tämän tieläen op. Kekki joutui itse kutsutuksi moniin kunnassa toimivien tilien tarkastajaksi, kuten kunnan ja Osuuskaupan y.m. järjestöissä, joita luottamustoimia hoiti aina kuolemaansa saakka.

Kuten sanottu oli n. 50 vuotta takaperin suuri taloudellisesti heräävä nousukausi, joihin useimpiin tarvittiin tilien pitotaitoa ja tarkastuksia. Huvittavana tapauksena johtuu joskus mieleen monta tapausta, jossa ent. vanhollisuus ja uusi aika löivät kovasti ristiin. Näistä tulkoon tämän yhteydessä yksi kerrotuksi. Kun Sakkolassa n. 50 vuotta sitten huomattiin, että n.s. Isossa maanjaossa oli jäänyt, »Ei kenenkään maaksi» jääneitä maa-aloja kuten järvien rannat, joita hyväkseen käyttivät Laivayhtiöt laiturien paikkoina. Tukki yhtiöt pirssi-paikkoina y.m. maksamatta niistä kenellekään mitään, heräsi kysymys, eikö niitä erottaisi maanmittarin toimesta yhteisiksi jakokunnan n.s. »Lankakunnan» maiksi ja siten, erikoisesti rantojen heinämaista saadut tulot käytettäisiin jakokunnan maanomistajain hyväksi. Niiden jakokunnan asioiden ajajana ja erottamispuu-hissa erikoisesti kunnostautui maanvilj. Tahvo Naskali Kiviniemen Savi-ojan kylästä. Tulkoon mainituksi, että sellaisia »Lankakuntia» Sakkolassa oli kaikkiaan 5. Sakkolan Kiviniemen, Sakkolan Karholan, Vilakkalan, Riiskan ja Petäjärven. Suurin niistä oli ensiksi mainittu, johon niinkuin itse-oikeutetuksi hoitajaksi, eli toimimieheksi osakkaat valitsivat T. Naskalin. Ja Naskali hoitikin tätä »yhteistä pesää» aivan sananmukaisesti »niinkun

huolellinen mies omaansa». Mutta Naskali vaikka olikin itseoppinut kirjoitustaitoinen, joka siihen aikaan merkitsi jokseenkin samaa kuin nyk. »Ekonomi» arvoinen — ei kuitenkaan osannut juuri minkäänlaista kirjapitotaitoa. Tosin hän kirjasi kaikki tulot ja menot yhtäjaksoisesti, ilman minkäänlaista erittelyä. — Eihän se ollut mikään ihme, sillä eihän häntä kukaan siihen ollut opettanut — Hän oli kyllä ihmeenhyvin muistinvaraisesti tehnyt tilinpäätöksenkin, joka oli lyhyt ja selvä. Saatu senverran? Maksettu senverran? Pankkiin pantu kolmas erä josta pankin vastakirja oli todistena. Kokous oli valinnut allekirjoittaneen toiseksi tilien tarkastaaksi. (toista en nyt muista). Kun me menimme kutsusta tilejä tarkastamaan Naskalin kotiin, täytyi lopulta tunnustaa, että me ei näitä oikein ymmärretä. Pitäsi muka olla niin ja niin, eli jonkinverran paremmin eritellä ja numeroilla näyttää, kuin mitä hän sanoi »hyvin asiat muistavana» oli tehnyt. — Asia jäi meidän mielestämme kovin sekavaksi, josta teimme senmukaisen lyhyen lausunnon. Tästäkö Naskali suuttui ja sanoi m.m. että »meinaatteko te tehdä minusta voran. Kyllä asiaa ei sen paremmin ole voitu hoitaa kun olen hoitanut.» — Vaikka kuinka vakuutimme, että ei me tässä vaiheessa vähäänkään epärehellisyydestä epäillä, mutta tilit pitäsi olla vähän selvemmät! Se ei auttanut yhtään ja niin saivat tarkastajat lähteä...

Tuli kuulutettu »Lankakunnan kokous» T. Naskalin kotiin, jossa Naskali teki selkoa toiminnastaan suu- relle yleisölle, joka kiitoksella hyväksyttiin. Mutta kun oli luettu lyhyt tilintarkastajain kertomus, niin silloin Naskali sanoi, että »ne miehet eivät ymmärrä mitään». — Kokous joutui hämmille ja kun muuta neuvoa ei ollut, niin päätettiin että valitaan toiset tilien tarkastajat ja siirretään päätös tilintekijän vastuuvapaudesta seuraavassa kokouksessa annettavaksi.

Uusiksi tilien tarkastajiksi varmuuden vuoksi valittiin 2 jämerintä Haidermaan kylän isäntämiestä Juho Kukko ja Antti Naskali.

Mutta heti kokouksen jälkeen meni T. Naskali veljensä Aleks Naskalin luo ja sanoi hänelle, että kun sinä olet käynyt ne Matti Kekin kirjapito koulut, niin laita nämä minun tekemäni tilit uudestaan ja niin että ei saa moittimista vaik ois kui halu. — Velimies tilejä tarkastettuaan sanoi, että kylhä näistä tilit saap, mutta nämä on tehtävä kokonaan uudestaan» No tie heijät, män aikaa mitä män, kyl mie palkan niistä maksan. Tie niiko vaa ossaat.»

Aleks Naskali osti uudet kirjapito vihkot ja sitteko hän laitto ne alusta alkaen kaksinkertaiseen italialaiseen kirjapito järjestelmän mukaisesti niin että niissä oli »Debet», »Kredit», »An» ja »Per», »Tasetili» »Reskontran mukaan» ja niin laajaksi, että ne käsittivät lähes 100 eritiliä (Tarpeettomankin laajaksi m.m. joka heinämaanvuokraajasta, laivalaiturista, pirssipaikasta y.m., niin tilin teettäjät ei niistä itse saanut mitään selkoa... Nyt tulivat viimeksimäitun kokouksen tilintarkastajat tilejä tarkastamaan. Kun he olivat jonkin aikaa niitä katselleet, sanoi Juho Kukko, että häntä on kokopäivän ham- masta kivistänyt ja nyt yhä pahee, niin että hänen on lopetettava ja tultava toisenkerran. Samoin sanoi Antti Naskalikin, että hänen on mentävä Rökkylään Vullilta porsaita ostamaan, eikä nyt jouda olemaan kauemmin... Sovittiin sitten niin, että viedään tilikirjat Haidermaahan ja kunn ne siellä tarkastetaan, niin tuodaan pois ensi kokoukseen...

Seuraavana päivänä tuli Antti Naskali allekirjoittaneen kotiin ja sanoi, että kun sinä olet käynyt ne Matti Kekin kirjapitokoulut, niin lähe niitä Tahvo Naskalin tilejä meiltä tarkastamaan. Enhän minä itsijäin kehu miksikään tilimieheksi, mutta mite hiton ne nyt liene sutiloitu sillä viisii, että katso mitä tiliaukeamaa tahansa, niin aina on samanverran tuloja kuin menojakin. Eihän mitenkään voi olla mahdollista, että aina

sattuu menoja olemaan juuri sama summa kuin on tulojakin». — Vaikka arvasinkin asian, niin lähdin tilejä katsomaan, enkä voinut ylenkatsoa hyvän naapurini pyyntöä. Nähtyäni ne sanoin, että nyt nämä tilit ovat niin oikeat ja hyvin tehty, ettei olisi luullutkaan. Loppujen lopuksi tulot ja menotkin kävivät yksiin kuin Tahvo Naskalin ensimmäisissä tileissäkkin oli. Samoin pankkisaldo ja kassatili...

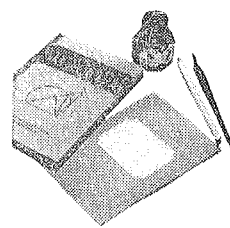
»Kun niin on niin kirjoita sinä valmiiksi se tilintarkastajain annettava kertomus ja lausunto, kyllä me Kukon Juhon kanssa se allekirjoitetaan.» Niin tehtiinkin...

Sitä seuraavaan kokoukseen veivät tilintarkastajat tilikirjat ja lausuntonsa kokoukselle, jolloin he ensimmäisenä, kokoukselle sanoivat tarkastaneensa tilit ja että ne ovat erittäin hyvässä kunnossa, Senvuoksi he kokoukselle esittävät tilintekijälle myönnettäväksi tili- ja vastuuvapautta aivan kiitoksella...

Asianomainen Tahvo Naskali, joka kuunteli uusien tilintarkastajain kertomusta »korvat hörössä» sai kohta tuulta purjeisiinsa ja sanoi, »Enkö mie sillo sanont jot ne ensimmäiset tarkastajat eivät ymmärtäneet h- kaa...»

Tämä vähäinen esimerkki olkoon osottamassa kuinka paikallaan ovatkaan ne Juhani Ahon novellit »Kevät ja Takatalvi» — Vanhollisuus ja nykyisyys, jotka vieläkin monessa muodossa hyökkäävät toisiaan vastaan, olematta silti toistensa vihollisia. Pikemminkin kaikki kuljemme samassa laivassa, jonka satama välkkyy kaukana!... »Siksi toistamme ymmärtäkää!...»

Juho Koiranen

Rajapyykkejä

75 vuotta täyttää emäntä Maria Jääskeläinen, o.s. Kurikka 24. 7. 1961 Pirkkalassa. Synt. Sakkolan Karholassa. Hän oli nuoruudessaan innokas nuorisoseuralainen ja m.m. Marttatyössä ollut jatkuvasti mukana. Kasvattanut melkoisen ryhmän poikia ja tyttäriä, joista on myöskin tullut innokkaita edistys-seura-ihmisiä.

50 vuotta täytti emäntä Alma Kiiski, o.s. Rastas 27. 5. 1961 Someron Kimalassa. Käynyt Petäjärven emäntäkoulun, toiminut nuorisoseurassa, Martta- ja muissa naisyhdistyksissä. On nykyisellä kotipaikallaan marttayhdistyksen perustaja-jäsen. kotoisin Sakkolan Riiskasta.

50 vuotta on täyttänyt liikennöitsijä Tauno Huuska Sakkolan Rökkylästä. Asuu nykyisin Saarijärvellä. Nuoruudessaan otti innokkaasti osaa nuorisoseura- ja suojeluskuntatyöhön. Kuuluu Saarijärven karjalaseuraan ja on siellä myös kunnan valtuustossa.

Kuolleita

Lappeenrannassa on neiti Alma Karonen kuollut 62 vuoden iässä. Hän toimi Kirjakauppa-alalla. Pitkäaikainen toimipaikkansa oli Kiviniemen kirjakaupassa Sakkolassa.

52 vuoden ikäisenä kuoli Lahdessa 9. 5. 61 Arvi Kuparinen. Syntyi- sin hän oli Sakkolan Sudenhännästä.

HOPEAHÄITÄÄN

viettäviä juhannuksena Yrjö Pitkän ja vaimonsa Sanna o.s. Levola, Jyväskylässä.

Toimituksen Tämän vuoden Sakkola-juhla

Lukijamme mielellään näkisivät lehdessämme mainintaa merkkivuosiä täyttäneistä kuntalaisistamme, mutta kun toimitus ei ole kaikkitietoinen, niin lukijat voisivat avustaa tässä lähettämällä meille näitä tietoja. Pitkiä selostuksia emme voi si- joittaa lehteen, tilan vähyyden vuoksi, vaan maininnan asiasta kyllä julkaisemme.

Kirjoituksia vanhoista tapahtumista Sakkolassa ja sakkolalaisille sattuneita seikkailuja otamme mielihyvin. Runoja emme kehoita kovin paljon lähettämään. Olemme niitä julkais- seet ja julkaisemme vastakin malliksi meikäläisestä tasosta tällä alalla, mutta monenkin asian voi suorasanaisesti kerrottuna esittää selvemmin.

Jonkin asian pelkkä selostus riittää, siitä täällä voimme kehittää kertomuksen. Ei tule montakaan kirjoitusta, mikä ei olisi melkein kokonaan uudestaan kirjoitettava, siksi pääsis lähettäjä vähemmällä, kun kirjoittaisi tapahtumat vain tapahtumina, ja helpommalla pääsisimme mekin, kun ei tarvitsisi sekavasta esityksestä poimia asioita. Kiitämme kaikkia avustajiamme ja toivomme yhteistyömme jatkuvan.

Toimitus

MERKONOOMIKSI

on valmistunut Lahden kauppaopistosta Viljam ja Anna Söderin tytär Leena Söder.

Lempäälässä on kaksipäiväinen. Alkaa lauantaina elokuun 5 pñä kello 16 ja sunnuntaina alkaa jumalanpalveluksella sekä jatkun eri muodoissa koko päivän. Lähemmin seuraa- vassa numerossa.

Yöpymispaikkoja varataan lauantaina tulijoille.

Juhlatoimikunta

SANANPARSIA

Tuhma ko avvaa suuse, ni oikei hirtittää, jot mitä sieltä tulluo.

Mies tulluo räkänenästä, mut ei tyhjän naurajast.

Tyhjät sanat ilmas vaa lentelyöt, eikä käy vahinkuo vaik ei ne allaa tulekkaa.

Haasta miehest, haasta asjast, mut älä miehe nimmiä sano.

Nauruksha ne männyöt naisen kirotki.

Tänä keväänä

YLIOPPILAAKSI

kirjoittaneita

entisten sakkolalaisten lapsia. Vanhempain entinen kotikylä mainittu. Pirkko Räikkönen, Kiviniemi, Yrjö Tytty, Petäjärvi, Hovinkylä, Maija Vulli, Rökkylä, Rauha Koiranen, Haidermaa, Raili Koiranen, Purpua, Marketta Naskali, Haidermaa, Usko Hirvonen, Ojaniemi, U. J. Vulli.

Vanhaa kansanomaista

Lapsuusmuistoja kotiveräjän vieremiltä

Eipä kummat kuultavat
nuo lapsuusvuotein leikkipäivät,
mutta sentään monet muistot
niistä mieleheni jäivät.
Lasten leikit mielein johti
kauan lapsuusaikaa kohti.

Siellä laidassa kankahan,
ahon reunassa armahan
synnyin mä seudulla siellä,
kauniissa Karjalassa,
varsilla Suvannon vetten,
Vuoksen virran vieremillä.

Siel ol aho armahampi,
kotimänty mainiampi,
missä kukkuvi kähköset
sekä lauloi linnut pienet,
ilovirtensä viritti.

Siel ol liete lehtoinensa,
viljapellot vertaisensa.
Siellä mansikkamäetkin
sekä nurmet nousevaiset.

Siellä pienen pellon päässä
oli pirtti pientareella.
Koti soma, sorja siinä,
vierellä kotiveräjä.

Sinne aina tienkin tiesin,
polun tunsin,
päätyessä päivän leikin,
erotessa ehtoosella
tovereista toisista,
lapsosista leikkivistä

Siellä iso illoin lauloi,
veikko kannelta viritti.
Siellä siskot suuret soitti,
kun tuo armas aamu koitti.

Siellä tunsu turvaiseksi
isän polven istuimeksi.
Siellä kaitsi iso sisko lasta,
vaaraan pientä joutumasta.

Siellä emo ensimmäisnä
aamuin lähti askareille.
Jätti nuoret nukkumahan,
peitti pienet peiton alle
aamun aikaisen ajaksi.

Ol se olo huoletonta,
armasta ol astuskella.
Keikuin vain kiveltä kivelle,
putkahtelin yli puiden.
Olin joskus suurisuinen.

Mutta vähän vartuttua
vein mä hevon heinähaalle,
ajoin lehmät laidunmaalle.
Sinne syömähän sysäsin
oivalle opotalle.

Olin lammaspaimenena.
Annettiin eväs pussiin.
Siinä saunan seinustalla,
pellon portin pielustalla
söin eväät ensimmäisnä.

Siinä kaitsin lampahia,
paimentelin porsahia.
Leikin kylän lasten kanssa
muistamatta karitsoita.
Katos myöskin paimenelta possu.

Anni Kuisma

Kuuromyökkä sai puhekyvyn saunassa

Suomalainen sauna ja siinä lyö-
ty löyly on »lyömätön» kaikkien
parannuskuurien kilpailussa, sitä
todistaa tässä alempana selostettu
tapauskin kaikessa vaatimattomuus-
dessaan.

Tuonnoin, noin 45 vuotta sitten,
tuli eräseen Sakkolalaiseen tien-
laitataloon nuorenpuoleinen mies,
joka erinäisin elein ja oudoin ään-
nähdyskin koetti selvittää, että hän
oli päivällisen ja yösijankin tar-
peessa, matkasta väsynyt kun oli.
Aika oli kesäinen ja miehellä ke-
vyt, jopa paikoin ilmavakin vaa-
tetus, ei ollut edes kenkiä jaloissa
askeleita painollaan hidastamassa.
Maantie on kuitenkin pitkä ja ke-
säinen päivä myös, joten päivän
kuluttaminen maantien mittauk-
sessa käy nuorenkin voimille,
vaikka ei vatsassakaan ole rehu-
painoa ylenmäärin.

Kannakselaisissa taloissa suhtau-
duttiin aina matkamiehiin ymmär-
tämyksellä. Tähänkin, vaikka hän
pystyi melkoisen vaillinaisesti
puutensa esittämään, suhtautui
asianomainen talon väki auliilla
myötämielisyydellä. Mies sai ruo-
kaa, luvattiin yösija ja kun sattui
olemaan saunailta, niin ehdotettiin
vieraallekin kylpykuuria maantien-
pölyjen karistamiseksi. Mielihyvin
vieras otti saunomisehdotuksenkin
vastaan. Sen hän osoitti erinäisin
kuvaavin elein.

Kun talon naisväki kävi lyö-
mässä hääkälöylyt ja siinä sivussa
huuhtelivat hipijänsä, niin tuli
miesten vuoro lähteä oikeaan löy-
lysaunaan.

Talon miehiä oli kolme ja vie-
ras neljäntenä. Saunan lyhyen-
puoleiselle laudepenkille sopi, kun
vastan helumistilakin huomioitiin,
vain kolme miestä, joten yhden oli
oltava löylynlyöjänä silläaika,

Tarinointia

Sotarovasti Antti Puupponen oli
Sakkolan kirkkoherrana 1901—
1905, viimeksimainittuna vuonna
hän kuoli. Jos joku sanoi häntä
vain herra-rovastiksi, niin oikaisu
tuli välittömästi: — Minä olen so-
tarovasti ja sillä on ero. Joskus
hän vielä lisäsi tähän: — Tietäkää,
että minä olen maksanut siitä
arvonimestä. —

2) Sotarovasti oli erittäin tarkka
pikkuasioissakin. Siihen aikaan
kuuluvat papin palkkaukseen ns
aprakat, mihin sisältyi viljaa, voi-
ta, ym luonnon tuotteita tavarana,
tahi hinnoittelun mukaan rahana
maksettavaksi. Toipa erään ison
talon emäntä suuren pytyllisen
aprakkavoita. Puupponen kopisti
voin mittausliinalle ja tiipotteli sitä
puntarin nokassa ja katseli mo-
neen kertaan puntarin osottimia.
— Siinä on vähän liikaa —, sanoi
hän emännälle. — Antaa sen olla,
mikä vähän lienee yli —, sanoi
emäntä puolestaan. — Millä mi-
talla te mittaatte pitää teille takai-
sin mitattaman —: saneli pappi ja
leikkasi samalla pienen sirusen
voipalasta, pisti sen emännän tyh-
jään pyttyyn ja selitti: — Kyllä
siitäkin murenesta kotona yhden
hyvän voileivän saa. Tuolta keit-
tiöstä saatte vielä kupillisen kah-
via kaupanpäälliseksi. —

kun toiset kylpivät. Talon poika
tahtoi jäädä löylynantajaksi, vaan
vieras elehti kohteliaasti hymyillen,
että kylpeköön talonväki ensin ja
hän hoitelee silläaikaan lölypuolen.
Näissä merkeissä saunominen sit-
ten aloitettiin.

Kun vieraan vuoro tuli nousta
lauteille, asettui poika löylyn sään-
nosteltijaksi. Hän rivautti ensin
pienen pihauksen ja odotti, miten
kylpijä siihen suhtautuu. Kylpijä
viittoili, että lisää vettä kiukaalle.
Poika otti nyt täyden kipollisen
ja heitti sen yhdellä kertaa kiville.
Syntyi melkoinen paukaus ja sa-
kea, tulisen kuuma, höyrypilvi
hyökkäsi pitkin saunan lakea lau-
deseinälle. Salamannopeasti kylpijä
heittäytyi laudelavitsalle kyykkyy-
n ja viittoili, että liikaa tuli. Löylyn-

3) Aprakka-asioissa sattui sota-
rovastille kerran päinvastainenkin
tapaus. Turunpuolesta kotoisin ol-
lut Rantala niminen isäntä oli os-
tanut maatilan Sakkolan Kivini-
mestä. Rantala tuli maksamaan
aprakka-eriään rahassa ja tarkkana
miehenä (häinkin) oli laskenut jo
kotona moneen kertaan papille
menevän rahasumman. Kansliaan
tultuaan Rantala ilmoitti: — Mä
maksaisin papinsaavat pennin-
geis, kaikki mikä tule. — Sota-
rovasti selaili kirjojaan ja laski
kotvan aikaa, sekä lopulta ilmoitti
summan. — Ei maar se oikea ol:
— sanoi Rantala. Puupponen suut-
tui ja ärsi: — Luuleeko Rantala,
etten minä osaa laskea, häh? — En
maar mä sitä luule, ettei provast
räknätä ossa, mutt te räknätte
ittepuolellen. — Nyt Puupposeen
nousi jo oikea sotarovastin henki
ja sotaäänellä hän komensi: —
Ulos törkysuu! —

Rantalalta olisi tainnut jäädä
silläkertaa maksun suoritus kes-
ken, vaan sotarovastin poika oli
kuullut viereiseen huoneeseen uk-
kojen keskustelun ja kiirehti
isäänsä tynnyttämään. Kohtahan
pappi malttoikin mielensä, mutta
puolusteli pikaistumistaan: — Se
kun ei osaa sanoa edes minun
oikeata arvonimeäni.

S. O:nen.

lyöjä ymmärsi viittoilun (tahi oli
ymmärtävinään), että: lisää vaan
ja tempasi vettä toisen kipollisen,
mutta silloin tapahtui ihme. Ennen
kuin poika ennätti heittää tätä ki-
pollista uunille, mies hyppäsi lau-
teilta alas ja karjaisi: »Meinaatko
s...na aivan korventaa minut?»

Läsnäolijat ällistyivät melkoises-
ti ja ällistyi siitä mykkä itsekkin.
Puhelahjansa äkkiä saanut oli niin
järkyttynyt, ettei muistanut edes
peseytyä, vaan paineli ulos, puki
vaateräsyt ylleen ja sentien käveli
maantielle. Oli nähtävästi niin
iloisen yllätynyt, ettei ollut väliä,
nukkuiko talossa tahi valvoi
maantiellä.

Kyllä sauna on »lasareteista»
parahin, voimme ylläolevastakin
todeta!

TAHVO- ANTTI

Sipiläinen sievällä
lakimiehen kielellä
asjat oikein esitti,
eduskunnalle ehdotti.

Räisälään jos rautatie,
sin'ei kukkaa mittää vie.
Siellä kulkee kupsia
sekä laukkuryysiä.

Näin lauleli koulunkäymätön ja
kirjoitustaidoton Tahvo-Antti
(Antti Pitkänen) siihen aikaan,
kun Raudusta tulevan radan suun-
ta oli ratkaisuvaiheessa. Viisu, jos-
ta edellä olevat kaksi säkeistöä
on lainattu, ilmestyi painettuna
vihkosena vuosisatamme alussa.
Ratahankkeessa oli kaksi »leiriä»
vastatusten. Toiset tahtoivat ra-
dan suuntautuvan Kiviniemestä
Räisälän kautta Sairalaan, toiset
taas Käkisalmen kautta Hiitolaan.
Viimeksi mainittu suunta voitti.

Voittaneen puolen ansiokkain
asianajaja oli runon alussa mainittu
kauppias Sipiläinen Viiksanlahdes-
ta. Hän oli valistunut ja tarmokas
kotiseudun asioiden eteenpäin-
viejä. Hän hoiti tämän rata-
asiankin aina eduskuntaan asti.
Tahvo-Antti oli ikään kuin sivus-
tatukena Sipiläiselle. Hän toimi
yleisen mielenkiinnon herättäjänä
sepittämällä tunnetun runonsa,
jossa hän painosti kannattamansa
suunnan tärkeyttä ja väheksyi
vastustajien ehdotusta.

Tämä Tahvo-Antti oli hyvin
monitaitoinen mies. Kirjoitustai-
dottomuudestaan huolimatta hän
sepitti pitkiä runoja ja viisuja.
Antin kokoelmiin kuului monta
kymmentä laulua erilaisista tapah-
tumista Antin itsensä sekä muiden
kanssaihminen elämäntapailelta.
Moniin runoihinsa hän sepitti
myös sävelmän ja lauloi niitä

viulullaan säestäen. Hän suoritti esiintymismatkoja ansaitsemistar-koituksessa jopa Inkerissä asti. Venäjän puolelle tekemillään runojenkaupittelumatkoilla Tahvo-Antti oppi puhumaan venettä niin hyvin, että hän, vaikka ei itse omistanut hevosta, toimi monena talvena Pietarissa kuskina maa-litsan ajoissa. Näiden reisujen kokemuksista Antti kertoi hyvin mielellään. Joskus nämä ajotouhut saattoivat olla kuskille vaarallisia-kin. Hän voi menettää rahansa ja hevosensakin, jos ei ollut tarpeeksi varuillaan. Kerran Anttilekin oli tällainen vaara tarjolla. Hän joutui tällöin viemään kahta miestä Nevan rantaan. Perille päästyä miehet pakottivat häntä jatkamaan kyytiä Nevan yli. Antti vaistosi, että jos hän sinne asti ajaa niin hänen käy huonosti. Hän lähti kuitenkin ajamaan jäätä pitkin kovaa kyytiä, mutta käänsi sitten äkkiä hevos-
sen ympäri, jolloin reen perässä istuneet kyydittävät lensivät jäälle rämhälle. Antti lisäsi vain vauhtia ja miehet jäivät.

»Todenpuhuja ei saa yösijaa» oli Antin tapana sanoa. Hänellä oli erään kerran Pietarissa käydessään vaikeuksia yösijan saannissa. Jossain kaupungin liepeillä hän tapasi kumaraselkäisen naisen ja valitti tälle: — On nämä ihmiset raakoja, kun ei saa mistään yösijaa. Nainen puolusteli sanoen: — Jos olisitte suora ja rehellinen, niin kyllä te yösijan saisitte. — Juuri sellainen minä olen, sanoi Antti. — Siinä tapauksessa saatte meiltä yösijan, sanoi nainen. Hänen epäluuloisuutensa lieenee kuitenkin loukannut Anttia, koska tämä sanoa tokaisi: — Kiitos, köykky! Oli selvää, ettei tämän jälkeen ollut puhuttakaan yösijasta.

Tahvo-Antti harjoitti myös kirjansitojan ammattia. Kun hänellä ei ollut kotia, hän majaili usein pitäjäntuvassa kirkolla. Rippikou-

Eräiden kauppiaiden toimivaiheita tämän vuosisadan alkupuolella Sakkolassa ja Räisälässä

Kirj. J. Koiranen.

Moni vanhemman polven asukas muistanee vielä sen ajan, kun noin 55 vuotta sitten kauppiaan poika Sakkolan Petäjärven kylästä, jo itsenäistynyt kauppias Salamon Lamppu, myöhemmin

lun aikana pojat pistäytyivät pitäjäntuvalla Antin työtä seuraamassa. Antti oli joskus aikaisemmin satuttanut kirveellä polvensa ja tapaturman kohteeksi joutunut jalka oli suora. Tätä jalkaansa hän piti usein istuessa toisen jalan päällä. Suorana sojottava jalka huvitti kurittomia rippikoulupoikia. Kun Antti kohottautui istuimeltaan, pojat nykäisivät sen sala-
laa pois ja pahaa aavistamaton kirjansitoja rojalti nyt istuutues-
saan pitkin pituuttaan lattialle. Vaikka Antti oli luonteeltaan hyväntahtoinen, ei hän voinut näin karkeata pilaa antaa anteeksi, vaan kanteli pastori Wikmanille poikien kolttosesta. Kun Antti oli laiska kirkossakävijä ja lisäksi oli viisuissaan kosketellut pappeja, ei pastori hyväksynyt hänen valitustaan, vaan sanoi: — Ei minun poikieni päälle saa tulla kaipailemaan.

Vanhuuden päivinä Antti joutui turvautumaan kunnan apuun ja asui viimeiset elinvuotensa räätäli Lahtisen hoidossa Haitarmaassa. Siellä hänen maallinen vael-luksensa päättyi 1920-luvulla. Viu-lunsa hän oli ennen kuolemaansa määrännyt lyötäväksi rikki eräseen kilometripylvääseen. Tiettävästi viulu jäi kuitenkin särkemättä. Jälkeenjääneet lienevät katsoneet viulun liian arvokkaaksi säretäväksi.

J. Pitkänen

Suvanne, osti Räisälän kirkon-mäeltä entisen »Honkala», Pekka Paavilaisen konkurssipesän sekata-varakaupan, jossa samalla oli kestitievari ym liikkeitä. Kun hyvä hinta, ei Salamon Lampun omat varat riittäneet sen maksamiseen. Sen vuoksi perustettiin uusi liike, jonkinlaiseksi kommandiittiyhtymäksi, johon osakkaiksi otettiin 3 a 4 muuta hyvää ystävää, joilla oli jonkinverran varoja panna yhtymään ja niin, että jäsenet samalla olivat toimipaikan yhteisessä yrityksessä, kuka tavar-
an hankkijana, toiset myyjinä, varastonhoitajina, talonmiehinä ym. Liike alkoikin suurelta osalta, kokeneiden osakasten hoidossa hyvin lupaavalta ja yhteisymmärrys kesti useita vuosia melko hyvänä. Mutta se vanha »kyy», mikä maailman alusta alkaen on kaikki asiat pilannut, pääsi kutsu-mattomana liittolaisena tähän hyvään liikkeeseen, nyt itserak-
kauden muodossa. Kirjanpitokin oli liikkeelle pantu käyntiin heti alusta alkaen, mutta kun siihen aikaan eivät vielä olleet käytössä ns »national» koneet, huomasi tavaroiden pääasiallinen ostomies, etteivät liikkeestä tulleet rahat aina oikein riittäneet maksettaviin las-
kuihin. Näin alkoi epäily ilmetä yhteen ja toiseen tavaroiden myyjään, jolloin jo virallisia kuulustelujakin pidettiin. Ne eivät johtaneet mihinkään selvittäviin tuloksiin, mutta riitaa ei enään voitu välttää.

Lopulta olikin seurauksena, että koko liikehomma meni konkurs-siin ja osakkaat hajalleen, mistä olivat tulleetkin. Yllämainittu pää-

osakas eleli vielä jonkin aikaa Räisälässä, mutta hän kuoli kohta ja perhe joutui maailmalle. Hänen poikiensa koulunkäyntikin jäivät kesken, isän kuoleman ja osaksi varattomuudenkin johdosta. Sivumennen tulkoon mainituksi, että Salamon Lampun nuorempi veli Emanuel Suvanne, oli näihin aikoihin v.t. kirkkoherrana Räisälässä, mutta hänellä ei ollut minkäänlaista osuutta veljensä lii-
kehommassa.

Alussa mainittu Lampun suku oli aikoinaan Sakkolassa melkein ainoa, joka harjoitti maatalojen ohella sekatavara y.m. liikettä. Salomon Lampun isä Aadam Lamppu muutti Petäjärven kylästä ennen poikansa Salomonin sieltä lähtöä, eli jo v:nä 1880, Suvannon pohjoispuolelle, Sakkolan Kirkon-
kylään, josta osti maatilaa ja perusti sekatavarakaupan, ensimmäisen Sakkolassa olleen Georg Kristian Schmit'in jälkeen. Hänen veljensä Tuomas Lamppu jäi kahden poikansa Matin ja Filemonin kanssa pitämään entistä maatilaa ja sekatavara kauppaa, Petäjär-
velle. Tähän puoleen ei tälläker-
taa pitemmältä kajota.

Jatkun seuraavassa numerossa.

ALENNUKSELLA

Herra Forsberg on torilla ja kinaa myyjän kanssa:

— Miksi teidän perunanne mak-
savat viikon lopussa aina enem-
män kuin alkuvuikosta?

— Te olette väärässä, eivät hin-
nat ole loppuviikosta suinkaan
korkeammat, me vain alkuvuikosta
myymme alennuksella.

— Te varmaan voitte lainata
minulle tonnin?

— Mutta enhän tunne teitä lain-
kaan. Miksi ette kysy joltakin tut-
tavaltanne?

— Silloin en varmasti saa mark-
kaakaan!

Vastanainut rouva Matilainen kertoi ystäväilleen häämatkastaan: — Ja kun sitten eräänä päivä-
nä meidän piti lähteä matkalle halki erämaan, kieltäytyi tuo idioottimainen kameli tietenkin nousemasta ylös.

— No, mutta hyvänen aika ja jo heti häämatkalla, sanoi ystä-
vätär.

Mökölän tytär löysi Helsingistä itselleen sulhasen. Poika tuli isältä pyytämään tyttärtä ja esitti asiansa:

— Olisiko isännällä mitään vas-
taan, sillä minä tulin pyytämään
tyttärenne kättä.

— Ee tuota tok kehtoo ruveta
tyttöä piennennelemään. Tuolla
uunilla on vanaha jäniksen kypä, ota se.

SAMAA EDELLEEN

Akkirikastunut virkamies on os-
tanut maatilaa. Pehtoori esittelee
tilan peltöjä uudelle omistajalle:

— Tähän peltoon on tavallisesti
kylvetty kauraa.

— Jassoo. No kylvetään sitä sa-
maa tälläkin kertaa.

Kuljetaan eteenpäin.

— Tämä on täällä ollut vehnä-
peltona.

— Jaa, pannaan vehnää sitten
edelleenkin.

— Tässä on ollut rypsiä.

— No pannaan sitä samaa vaan.

— Tuo pelto tuolla aidan takana
on ollut kesantona.

— Jaa... Pannaan sitä samaa
vaan.

Savossa koettaa muuan seurus-
telunhaluinen isäntämies junassa
päästä puheisiin vastapäätä istu-
van synkkäkatseisen herrasmiehen
kanssa kysellen tältä aluksi, mikä
hän on miehiään ja mistä kotoi-
sin. Saatuaan vastaukseksi vain
vihaisen silmäyksen, isäntä arve-
lee:

— Uskaltannoo tuota kuitenkin
kysyä minnekkä sittootta mänössä?

Nyt on naapurin kärsivällisyys
lopussa, ja että viimeinkin saisi
olla rauhassa, tiuskaisee:

— Helvettiin!

— Katoppashav, vae on ne jo
sinnehhii järjestännä noa kuluku-
yhteyvät — no tuota, aejottako
jähäs sinne pitemmäks aekoo,
vaeko nuiv voam pikimmältään
pistäättyä?

Synkkäkatseinen mies muutti
toiseen vaunuun.

Ihmiset ovat kuin viinit: huonot
tulevat vanhoina happamiksi, hy-
vät käyvät vanhentuuksaan yhä
paremmiksi. (Cicero)

Erään keski-ikäisen miehen vai-
mo oli viikosta toiseen kehoittanut
miestään kokeilemaan nuorennus-
tabletteja, joita oli kuullut monelta
taholta suositeltavan. Ja kun itse-
päinen nainen saa jotakin pää-
hänsä niin mitäpä ei keski-
iän ylittänyt mies tekisi yksistään
perhesovun säilymisen takia.

Mies nielaisi tabletit ja joi vettä
päälle.

Seuraavana aamuna ei vaimo ol-
lut saada miestänsä hereille.

— Nouse ylös, karjaisi vaimo.

— Jätä minut rauhaan voiikki
mies. En tahdo mennä kouluun
tänään.

Suvannon-Seutu

ilmestyy v. 1960 6 kertaa vuodessa ja maksaa 250 mk vuosikerta. Ilmoitusmaksu halpa ja suuremmista ilmoituksista alennus.

Toimituksen osoite:

Kulju 16.
Palomäki

Toimitus

Päätoimittaja: Santeri Ollikainen. Toimitussihteeri Eero Nas-kali.

Muu toimituskunta: Yrjö Raaska, Ester Pitkänen, Viktor Ryypö ja Helmi Uosukainen.

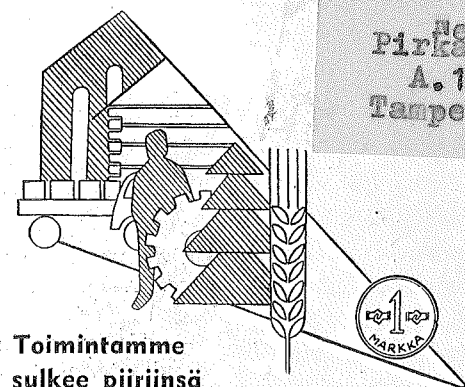
Rakuuna

Räätäli Heikkosella oli ylläoleva yleisnimi. Hä oli aikoinaan palvelut Lappeenrannan rakuunarykmentissä, ja muisteli mielellään näitä rykmenttiaikojaan. Luonteeltaan hän oli tavattoman itsepäinen ja nuorena rajukin juopuneena ollessaan. Kun viinaa oli päässä ja lähistöllä muita miehiä, niin rakuuna kohta alkoi hieroa tappelua. Useimmiten oli niin, että hän se sittenkin oli, joka selkäänsä sai, mutta näissä asioissa hän oli niin lyhytmuistinen, että tilaisuuden tullen hän otti uuden selkäsaunan taas.

Kun jokin vieraspaikkakuntalainen sattui silloin saapuville, kun rakuuna oli tappelupäällä, niin hän kohta meni luo, otti vierasta rinnoista kiinni ja sanoi: »Mitäs sä tääl tiet nyt, kun et ole käynt moneen vuoteen? Mä lyön sun.» Tällöin vieras ei päässyt muuten kuin oli tapettava, tahi, jos pääsi pois pitelijän käsistä ja karkuun.

Rakuunasta kirjoitetaan myöhemmin enemmän.

S. O.

Toimintamme
sulkee piiriinsä
kaikki elämänalet.

Tampereen Seudun Osuuskassa

Suokas Selma
Meiti
Pirkankatu 18
A. 14.
Tampere.

MAASEUTUVÄKI.

Viisi palvelusvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvitessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän Seudun Osuuskassa

Television näkyvyys on jo hyvä

suurella osalla sakkolalaisten asuma-aluetta. Tiedustelkaapa TV:n hankinnassa ehtojamme. Toimitamme, kuljetuksista laskuttamatta, pitempienkin matkojen päähän.

Omaamme Sähkötarkastuslaitoksen myöntämät antenniurakoitsijaoikeudet koko maassa.

Myöskin silloin, kun tarvitsette pesukoneen tai muun sähkötalouskojeen, kannattaa kysyä meiltäkin.

RAASKAN SÄHKÖLIKE

VALKEAKOSKI
Sääksmäentie 17
Puh. 810

VESILAHTI
Po. Lempäälä Mantere
Puh. Koski 41